

PREZYDENT (9) *sb m*

pre- (5), prae- (4); -fi- (6), -zy- (3).

Teksty nie oznaczają é; pierwsze e prawdopodobnie Jasne (tak w pre-).

sg *N* prezydent (1). ◇ [G prezydenta.] ◇ *A* prezydenta (4). ◇ *I* prezydent(e)m (1). ◇ *pl* [*N* prezydentowie. ◇ *D* prezydent(o)m.] ◇ *A* prezydenty (1). ◇ *I* prezydentami (1), [prezydenty]. ◇ (*lat*)
sg *A* praesidentem (1).

Sł stp, Cn brak, Linde bez cytatu.

1. *Ten, kto kieruje, przewodzi* [*praesidens Łac śr*] (3) :

W połączeniu z przymiotnikiem odrzeczownikowym (1): Agonotheta – Prefident fzermierfky, vřtawca nad ftermierzmy [!]. *Calep* 46a.

a. [*Burmistrz*: Tak jakom Jegomości P. Prezydenta prosił, tak i W. Mości znowu z osobna wszystkich pilnie i uniżenie proszę, żebych ów skrypt mój [...] u siebie mógł mieć *RybWiersze* 100.

W połączeniu z przymiotnikiem od nazwy miasta: Tego dnia mówił [...] prezydent mecki [*tj. miasta Metz*] w gospodzie imieniem Wiart *DiarPos* 241.]

b. *Przewodniczący obrad* (2) : [powieździelifmy czego do porządney rozmowy trzeba: átoli naprzod Prefidenta: to ieft/ Ofoby tákiedy ktoraby tego pilnowála/ żeby fię ieden drugiemu w rzecz nie wriwał *BudUrząd* 7v, 7v.]

prezydent czego (1): Słyźyćie Stániłławá Hofiułá Bifkupá y Kárdynałá/*praefidentem* być *Concilij OrzRozm* P3; [Prezydentem synodu obrany jest p. Waleryjan Kołek *AktaSynod* III 186; *AktaSejmikPozn* 1574/22]. *Cf Zwrot*.

prezydent na czym (1): iż ná nim [*trzecim synodzie w Efezie*] Alexándryifki Páttryárchá Cyryllus/ pierwzym prezydentem był/ dla tego/ iż trzymał mieysce Celeftyná Papieźá/ ktorego tám fwym namiestnikiem czñniąc [...] ná to Koncylium od fiebie połłał *SkarJedn* 115; [*HerbOdpow* Aa5v].

[*Zwrot*: »wybrać za prezydenta [czego]«: a tam była pierwsza sesyja, w której naprzód sobie wybrali za prezydenta synodu p. Filipowskiego. *AktaSynod* I 66.]

c. [*Zwierzchnik biskupstwa w kościele luterzańskim*: Odpowiedziało ksiązę, że tego uczynić a ku tym ceremonijam pozwolić bez prezydenta [*biskupstwa sambijskiego*], który [*Jan Auri Faber*] tu w Królewcu miejsce biskupie dzierży, żadnym obyczajem nie może *AktaSynod* I 332.

prezydent czyj: tom łame tci godnem/ godnem wifoko y dobrze vczonem náłsem Praefidentom y Theologum Kroliewieckim/ na wśsem na ten obyczaj aby przeirzeli/ rofkazali *UstKościel* A4v, B2v.

W połączeniu z przymiotnikiem od nazwy miejscowej: Napominamy przeto tci godne wyfoko y dobrze vczone/ rć. Ninieifzego Praefidenta náłsego Samlandskiego y przifzłego Pomezanskiego *UstKościel* B2v.

Wyrażenie: »kościółow prezydent«: Wfkałuiem wśsem/ y łofobna kaźdemu/ náłsem milem wiernem y poddanem/ Náłsem Praelatium/ iako Kościółow náłlich Praefidentom/ y Rectorum Collegium náłsego Kroliewieckiego/ Panom/ Rićerzom/ [...] náłse łalkawe pośdrowienie y wolią *UstKościel* A2.]

2. *Reprezentant, delegat* (3) :

prezydent od kogo (1): Tąmże [na szóstym konsylium w Carogrodzie] byli od Papieża prezydentami Theodor^{us} y Georgius kápłani y Ian Diakon *SkarJedn* 118.

Zwrot: »prezydenta swego posłać« [szyk zmienny] (2): Ná który [zjazd biskupów w Kalcedonie] połał Leo S. Prezydenty íwoie: Páfcháliná y Lucencyulzá Bífkupy/ Bonifacyulzá y Bázyluulzá kápłany. *SkarŻyw* 318; *SkarJedn* 252.

3. Obrońca; przen [praesideo – rządę, sprawuję, jestem starostą, przedłożonym, obrońcą *Mącz 380b*] (3) : Antychrist ma praefidenta dyabła. *CzechEp* 421 marg.

Szereg: »prezydent, (abo) sprawca« (2): A Antychrift mieć będzie dyabła *praefidenta* ábo íprawcę przedniey[ze^{go}/ ktor[y] to chwalić będzie etc. *CzechEp* 421, 426.

Synonimy: **1.a.** burmistrz; **2.** legat, poseł, posłaniec, wysłaniec.

JDok